

Mark- och miljödomstolen
Länsstyrelsen i Stockholms Län
Box 22067
104 22 Stockholm

Älta 2011-10-17

Överklagande av 1) tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet på fastigheten "Solvärmen 1" samt 2) begäran om inhibition/upphävande av beviljat verkställighetsförordnande

Klagande: Föreningen Rädde Ältasjön
Adress: Älta Strandväg 59, 138 33 Älta

Motpart: Swedish Biogas International AB
Adress: Gjuteri 1B, 582 73 Linköping

Överklagat beslut:

Länsstyrelsens beslut 2011-10-11 i ärende 5511-2010-8756 angående uppförande och drift av anläggning för biogas och biogödsel på fastigheten "Solvärmen 1", Skarpnäck, Stockholms Stad, *samt* Länsstyrelsens verkställighetsförordnande i beslutet.

Föreningen Rädde Ältasjön får härmed överklaga Länsstyrelsens beslut ovan samt framställa följande:

YRKANDE:

att Mark- och miljödomstolen upphäver Länsstyrelsens beslut om att bevilja uppförande och drift av miljöfarlig verksamhet i form av biogasproduktion på marken "Solvärmen 1", Skarpnäck

att Mark- och miljödomstolen inhyberar/ upphäver det av Länsstyrelsen beviljade verkställighetsförordnandet i ärendet

alternativt yrkas, vid det fallet Mark- och miljödomstolen ej skulle upphäva Länsstyrelsens beslut i ärendet, att beslutet förenas med ett antal tilläggsvillkor avseende bl a vite , återställande av marken vid upphörande av verksamheten m m. Föreningen Rädde Ältasjön återkommer med precisering i denna del, se anståndsbeğäran nedan under grunder m m.

slutligen yrkas också att Mark- och miljödomstolen ska inhämta yttrande från Naturvårdsverket angående den miljöpåverkan den avsedda verksamheten kan ha på närområdet inklusive de två naturreservaten och Natura 2000-området.

ANSTÅND:

Föreningen Rädda Ältasjön anholder om anstånd till den 30 november 2011 med att inkomma med fullständiga grunder för överklagandet, precisering avseende det alternativa yrkandet ovan samt bevisning i målet. Tillsvidare får anföras följande.

GRUNDER MM:

Det aktuella beslutet innebär att en miljöfarlig verksamhet i form av biogas- och biogödselproduktion ska tillåtas att bedrivas på en plats i Stockholm där två naturreservat möts, Flatens Naturreservat och Nackareservatet. Det ena av dessa är direkt förbundet med ett EU- skyddat Natura 2000-område, Söderbysjön-Dammtorpssjön. Området runtomkring fabriksmarken är vidare tätt befolkat och närmsta avstånd till boende är endast ca 270 meter, dvs långt under Boverkets gällande norm på 500 meter. Varför Boverkets norm ska kunna frångås i aktuellt fall har Länsstyrelsen ej närmare motiverat. Detta är synnerligen anmärkningsvärt då det här närmast är fråga om en halvering av det av Boverket rekommenderade avståndet.

Det aktuella företaget Swedish Biogas International har en liknande verksamhet i Örebro. Den verksamheten har företaget hänvisat till i ansökningshandlingarna som referensobjekt för nu aktuellt ärende, vad gäller risk för störningar. Företagets verksamhet i Örebro har medfört sådana återkommande och långvariga störningar under nu cirka två års tid att de boende där ansökt om att få sina fastigheter inlösta av kommunen. Störningarna är av den omfattningen att mark och fastigheter i närheten av fabriken ej längre har något värde på den öppna marknaden. Att omfattande störningar förekommit kontinuerligt under de två år fabriken varit i drift, samt att inlösen pågår i Örebro, har Länsstyrelsen i nu aktuellt ärende informerats om. Det är därför oerhört allvarligt och anmärkningsvärt att Länsstyrelsen, trots att man vet om det som inträffat i Örebro, underlåtit att inhämta egen utredning kring detta. Det får ifrågasättas om Länsstyrelsens hantering uppfyllt de krav som gäller för myndighetens verksamhet. Om liknande störningar skulle inträffa i Skarpnäck som de som inträffat i Örebro, skulle detta riskera drabba ca 30 000 – 40 000 boende. Vidare ligger marken i Skarpnäck som nämnts invid två naturreservat. Således står i nu aktuellt ärende i Stockholm enorma miljö- och fastighetsvärden på spel. Till det som nämnts ovan kommer att marken ”Solvärmen 1” ligger i direkt anslutning till Natura 2000-område. Således kan också EU antas ha ett starkt intresse av att framöver pröva huruvida den ansökta verksamheten kan medföra skada på området.

Det som genomsyrar hela beslutet från Länsstyrelsen, och som också sägs rent ut på flera ställen i beslutet, är att biogas just nu är så intressant som energialternativ att detta ska väga tyngre än alla andra hänsynstaganden. Detta synsätt saknar all rimlighet samt stämmer ej överens med gällande lagstiftning. Miljöbalken kan inte sättas ur spel på grund av ett för dagen politiskt intresse. Om Stockholm vill växla över till förnyelsebar energi som t ex vindkraft, vattenkraft och biogas föreligger full frihet för kommunen att redan i dag köpa in all sådan energi man kan. Vid det fallet Stockholm vill producera eller stödja förnyelsebar energi ska detta dock ske på ett ekologiskt hållbart, och med lag överensstämmande, vis. I Stockholm bör biogas således framställas av lokala råvaror som t ex hushållsavfall, sopor m m så att långa transporter av råvaror ej är nödvändiga. Och lokala råvaror från Stockholm som

hushållsavfall och liknande kan aldrig bli tillåtna att processa på marken "Solvärmen 1" vilket också anges i Länsstyrelsens beslut, se t ex sid 21 och 41, på grund av avståndsregeln om 500 meter. Således kan endast vegetabiliska råvaror bli aktuella att processa på "Solvärmen 1" och sådana återfinns inte i Stockholm utan på landsbygden där lantbruk och odling sker. Det är ur ekologisk synpunkt ohållbart att transportera råvaror från landsbygden till Stockholm för processning här. Det strider mot all energiexpertis att lägga biogas- och biogödselproduktion långt ifrån råvaran/ avsättningsområdet. En sådan verksamhet kan aldrig vara ekologiskt hållbar och bör då heller inte tillåtas.

GRUND FÖR INHIBITION/ UPPHÄVANDE AV VERKSTÄLLIGHETS-FÖRORDNANDE:

Enligt Miljöbalken 22 kap 28 § första stycket kan verkställighetsförordnande meddelas om det "finns skäl till det". Enligt förarbeten, praxis och doktrin ska utgångspunkten vara att ett beviljat tillstånd avseende miljöfarlig verksamhet först får tas i anspråk då det vunnit laga kraft, se t ex MÖD 2002:91. Se även miljöbalkskommentaren. Verkställighetsförordnande ska meddelas främst då utgången av den slutliga prövningen i ärendet är uppenbar samt inga motstående intressen finns. I aktuellt fall får konstateras att den slutliga utgången av huruvida verksamheten kommer tillåtas är högst oklar. Härvid får särskilt vägas in att EU-skyddat område kan bli påverkat av den aktuella miljöfarliga verksamheten och att EU således kan ha ett intresse av att vilja pröva ärendet. Att reell risk föreligger för det EU-skyddade området visas av de skador det ansökande företags systerfabrik i Örebro orsakat. Såvitt framgår av den utredning som finns från Örebros miljökontor samt intervjuer med närboende där synes bli vattendrag ha förorenats av fabriksverksamheten. Då Ältasjön, belägen invid "Solvärmen 1", är direkt förbunden med vattendragen i Natura 2000-området Söderbysjön-Dammtorpssjön skulle vattenförorening i Ältasjön medföra vattenförorening även på ~~det~~. En fortsatt verkställighet av Länsstyrelsens beslut skulle innebära oaktsamhet och att EU fråntas möjligheten att skydda området vilket torde innebära att Sverige bryter mot Habitat-direktivet samt kan bli skadeståndsskyldiga mot EU. Det ska även vägas in att starkt motstående intressen föreligger i det aktuella fallet samt att irreversibla åtgärder på miljön kommer vidtas vid fall verkställigheten ej avbryts. Sådan åtgärd är t ex bortsprängning av 160.000 ton berg, vilket innebär användande av en betydande mängd sprängmedel. De utsläpp som är förenade med sprängningen (framförallt kväve) strider mot den bindande bevarandeplanen för Natura 2000 området Söderbysjön-Dammtorpssjön.

Deleted: Söderbysjön-Dammtorpssjöns Natura 2000 område

Något som bör vägas in vid prövningen av allt det som nu nämnts är att det måste anses föreligga oklarhet om huruvida det företag som vill bedriva den ansökta verksamheten har erforderlig kompetens. Detta mot bakgrund av att företaget under två års tid ej kommit tillrätta med de miljöproblem deras fabrik i Örebro orsakat samt att miljökontoret i Örebro vid nylig inspektion på fabriken i Örebro uppmärksammat ett stort antal brott mot de regler som meddelats för verksamheten. Dessa brott mot villkoren har varit omfattande och anmälan om misstänkt miljöbrott har nu ingivits till polisen från Föreningen Rädda Ältasjön. Utöver detta har bolaget redan tidigare blivit anmält av Miljö och Hälsoskyddsnämnden i Stockholms Stad för miljöbrott på Solvärmen 1. Då Länsstyrelsen underlåtit att inhämta och utvärdera information från det som hänt i Örebro blir detta något som nu istället får göras vid den kommande prövningen i Mark- och miljödomstolen. Före det att denna prövning är gjord måste det vara uppenbart att verkställighet inte kan tillåtas.

Sammanfattningsvis måste mot bakgrund av vad som ovan nämnts stå klart att laglig grund ej föreligger att bevilja verkställighetsförordnandet i aktuellt fall. Verkställigheten bör därför omgående avbrytas.

Med Vänliga Hälsningar

FÖRENINGEN RÄDDA ÄLTASJÖN

Lina Olsson
Ordförande Föreningen Rädda Ältasjön
Älta Strandväg 59
138 33 Älta
0708-972414
info@altasjon.se
www.altasjon.nu

Bilagor:

Bilaga 1: Örebro kommun Samhällsbyggnad: Förslag om uppköp av fastigheter

Bilaga 2: Örebro kommun Samhällsbyggnad: Protokollsutdrag 2011-06-14

Bilaga 3: Sth Miljö och Hälsonämnds åtalansmälan av SBI

Bilaga 4: Länsstyrelsens beslut avseende SBIs överklagande av förbud mot anläggningsarbeten

Referenser:

1. Om Föreningen Rädda Ältasjön
http://www.altasjon.nu/om_fras.htm
2. Föreningen Rädda Ältasjöns yttrande till Länsstyrelsen avseende SBIs ansökan om miljöfarlig verksamhet
http://www.altasjon.nu/miljoprovning/110128_yttrande_FRAS.pdf
3. Föreningen Rädda Ältasjöns komplettering av yttrandet till Länsstyrelsen avseende SBIs ansökan om miljöfarlig verksamhet
http://www.altasjon.nu/skrivelser/110912_yttrande_komplettering_Lst.pdf
4. Artikel i Nerikes Allehanda 2011-09-28: "Odören i Attersta by kvar trots löften om förbättringar"
http://www.altasjon.nu/press/110928NAOdoren_i_Attersta.pdf